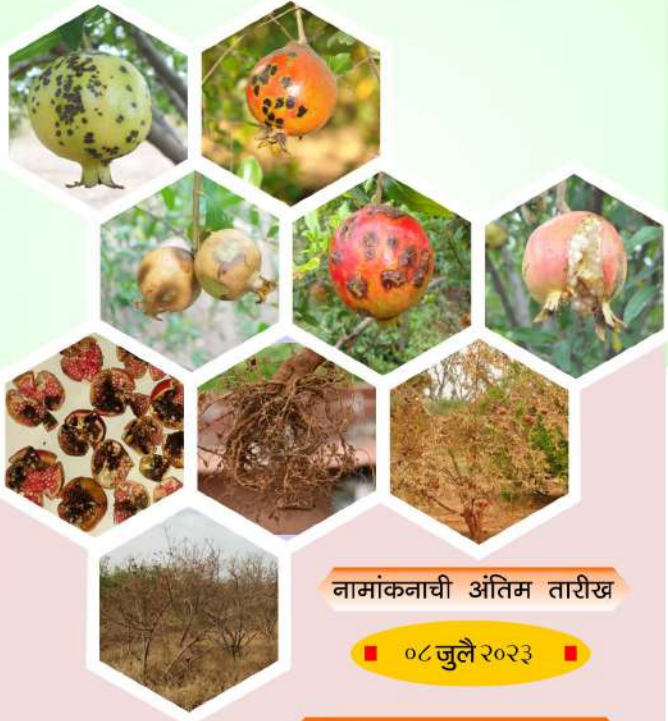

अर्ज प्रक्रिया

ईच्छुक प्रशिक्षणार्थिनी केंद्राच्या वेबसाइट वर दिलेल्या किंवा व्हॉट्सअप वर आलेल्या गुगल/फॉर्मद्वारे नामांकन करावे.

(https://docs.google.com/forms/d/1_9cwy5fOy8lvcOP4GJ6XfVeA4221NZPJoieQjdOUM1E/edit)
अथवा nrcpextension@gmail.com यावर प्रशिक्षणासाठी ईमेल करावा.

नामांकनाची अंतिम तारीख

■ ०८ जुलै २०२३ ■

प्रवेश शुल्क व इतर व्यवस्था

हे प्रशिक्षण 'प्लांट हेल्थ क्लिनिक प्रोजेक्ट' अंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विकास योजना, महाराष्ट्र शासनाद्वारे प्रायोजित आहे आणि सहभागीना कोणतेही शुल्क आकारले जात नाही. प्रशिक्षणार्थीसाठी राहण्याची व जेवण्याची व्यवस्था केंद्राद्वारे केली जाईल. सहभागीना प्रवास खर्च किंवा इतर भत्ता दिला जाणार नाही.

कार्यक्रम संचालक

डॉ. राजीव अ. मराठे, संचालक
राष्ट्रीय डालिंब संशोधन केंद्र, सोलापूर

समन्वयक

डॉ. सोमनाथ पोखर वरिष्ठ वैज्ञानिक

मोबाईल : ९९२२१००४०९

डॉ. मंजुनाथ एन. वरिष्ठ वैज्ञानिक

मोबाईल : ९९०८२०६८००

सह समन्वयक

डॉ. संग्राम धुमाळ प्रधान वैज्ञानिक

डॉ. नम्रता गिरी वैज्ञानिक

प्रायोजक

प्लांट हेल्थ क्लिनिक प्रोजेक्ट,
राष्ट्रीय कृषि विकास योजना,
महाराष्ट्र शासन

स्थळ

राष्ट्रीय डालिंब संशोधन केंद्र,
केगांव, सोलापूर

कालावधी

१०-१२ जुलै, २०२४

प्रशिक्षणाविषयी अधिक माहितीसाठी
कृपया संपर्क साधा

प्रभारी, विस्तार युनिट

राष्ट्रीय डालिंब संशोधन केंद्र,
सोलापूर - ४१३ २५५
महाराष्ट्र राज्य

Email: nrcpextension@gmail.com;

Mobile: ९९२२१००४०९, ८६६९३४२४१८

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना
व
भा.कृ.अनु.प.-राष्ट्रीय डालिंब
संशोधन केंद्र, सोलापूर
यांच्या सयुक्त विद्यमाने

प्रशिक्षण कार्यक्रम

“डालिंबामधील कीड व रोग
समस्यांचे निदान आणि
एकात्मिक व्यवस्थापन”

राष्ट्रीय डाळिंब संशोधन केंद्र, सोलापूर बदल:

भा.कृ.अनु.प.-राष्ट्रीय डाळिंब संशोधन केंद्र, सोलापूर ची स्थापना दिनांक १६ जून २००७ रोजी डाळिंबातील संशोधन आणि विकासासाठी देण्यासाठी करण्यात आली. डाळिंब पिकावर काम करणारी ही देशातील एकमेव संस्था आहे. स्थापनेपासून केंद्राने डाळिंब लागवडीसाठीचे अद्ययावत तंत्रज्ञान तसेच “सोलापूर लाल” नावाचे पहिले बायोफोर्टीफाईड वाण आणि मूल्यवर्धनासाठी “सोलापूर अनारदाना” या वाणांची निर्मिती केली आहे. रोगमुक्त रोपे निर्मितीसाठी “बायोहार्डनिंग टिशू कल्चर” तंत्रज्ञान विकसित केले आहे. तेलकट डाग रोग नियंत्रणासाठी “सोप्या सहा पायऱ्या”; पीक संरक्षणासाठी एकात्मिक किड व रोग नियंत्रण वेळापत्रक; भारतातील डाळिंब लागवडीसाठी योग्य क्षेत्र निर्धारण केले आहे. डाळिंब बीयापासून तेल काढण्याचे तंत्रज्ञान व जमिनीमध्ये पालाश उपलब्धता वाढीसाठी पेनिसिलियम पिनोफायलम आधारित जैविक फॉर्म्युलेशन तंत्रज्ञानासाठी केंद्राच्या वैज्ञानिकांना पेटंट मिळाले आहे. मूल्यवर्धन संबंधित अनेक प्रकारचे तंत्रज्ञान जसे डाळिंबापासून रस, आटीएस निर्मिती, बियापासून तेल काढणे, डाळिंबापासून वाईन तयार करणे, डाळिंब दाण्यांच्या साठवण क्षमतेत वाढ करणे इ. काम पूर्ण झाले आहे. केंद्राचे तंत्रज्ञान वापरून तयार झालेली रोपे १८ राज्यांमध्ये, १३ कृषि विज्ञान केंद्र, २ राज्य शासनाच्या नर्सरी, ६ कृषि विद्यापीठांमध्ये पोहचली आहेत तसेच तंत्रज्ञान प्रसारासाठी विविध खाजगी संस्थांसोबत ३३ तंत्रज्ञान हस्तांतरण करार झाले आहेत. डाळिंब संशोधन केंद्राच्या कोरडवाहू क्षेत्रातील केलेल्या उत्कृष्ट कार्याबद्दल २०२३ मध्ये केंद्रास देशपातळीवरील “वसंतराव नाईक पुरस्काराने” गौरविण्यात आले आहे. डाळिंब पीक सुधारणेसाठी केंद्रामध्ये जीनबँक; फळांचा संपूर्ण वापर करण्यासाठी प्रक्रिया तंत्रज्ञानाचा विकास; प्रसारासाठी मोबाईल ऍप्लिकेशन (सोलापूर अनार); डिजिटल आणि मीडिया प्लॅटफॉर्म (डाळिंब मित्र);

शेतकरी, कृषिक्षेत्रामध्ये काम करणाऱ्या विविध संस्था (रोपवाटिका, कीटकनाशक विक्री केंद्र, फळ प्रक्रिया उद्योग, शासनाचे व इतर कंपन्यांचे अधिकारी/कर्मचारी) यांना केंद्रामध्ये आणि डाळिंब प्रक्षेत्रावर प्रशिक्षण देण्याचे काम डाळिंब संशोधन केंद्र सातत्याने करत आहे.

प्रशिक्षण उद्देश

‘डाळिंबामधील कीड, रोग आणि अजैविक समस्या निदान आणि एकात्मिक व्यवस्थापन’ या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश डाळिंब लागवड व उत्पादन या दरम्यान येणाऱ्या विविध जैविक आणि अजैविक समस्यांचे योग्य निदान करण्यासाठी संबंधितांमध्ये जागरूकता निर्माण करणे हा आहे.

डाळिंबातील विविध किडी, रोगजनक आणि त्यामुळे होणारे रोग यांच्या व्यवस्थापनासाठी योग्य निदान आवश्यक आहे. जेव्हा अश्या समस्यांचे योग्य निदान होईल तेव्हाच एकात्मिक कीड आणि रोग व्यवस्थापन धोरण आखले जाऊ शकते.

डाळिंब पिकांमधील शेतकऱ्यांना भेडसावणऱ्या जैविक आणि अजैविक समस्या ओळखण्यासाठी व त्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पध्दतींवर क्षेत्रीय परिस्थितीत चर्चा करण्यासाठी प्रशिक्षणाची रचना केली गेली आहे. या प्रशिक्षणामध्ये डाळिंबातील कीड आणि रोग व्यवस्थापनाच्या नवीन विकसित उपायांवरही भर दिला जाईल. थोडक्यात, या प्रशिक्षणानंतर शाश्वत तंत्रज्ञानाचा वापर करून गुणवत्तापूर्ण डाळिंब उत्पादन करणे शक्य होईल.

प्रशिक्षणामधील प्रमुख मुद्दे

- डाळिंबाची रोगमुक्त लागवड व रोप उत्पादन
- डाळिंबातील किड आणि रोगांचे योग्य निदान
- डाळिंबातील विकार आणि पोषण तत्व कमतरतेची लक्षणे व निदान
- एकात्मिक कीड आणि रोग व्यवस्थापन

लाभार्थी

- राज्याच्या कृषि विभागातील अधिकारी/ कर्मचारी
- कृषि विज्ञान केंद्रामध्ये कार्यरत विशेषज्ञ
- कृषि क्षेत्रातील स्वयंसेवी संस्था
- प्रगतशील शेतकरी / शेतकरी समुह
- डाळिंब उत्पादक कंपन्यांमधील कर्मचारी
- कृषीसाठी लागणारी औषधे व निविष्टा विक्री करणारे दुकानदार
- कृषी आधारित बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे क्षेत्र अधिकारी

संभाव्य परिणाम

- रोगमुक्त रोपांचे उत्पादन
- डाळिंबातील किड, रोग आणि अजैविक समस्यांचे प्रक्षेत्रावर योग्य निदान
- किड आणि रोगांचे एकात्मिक शाश्वत व्यवस्थापन

प्रवेश क्षमता

- या प्रशिक्षणाची प्रवेश क्षमता फक्त २०-२५ सहभागींची आहे आणि त्यांना भारतीय कृषि अनुसंधान परिषदेने ठरवून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वे / निकषांनुसार प्रवेश दिला जाईल.

प्रशिक्षण स्थळ

- हा ३ दिवसीय निवासी कार्यक्रम राष्ट्रीय डाळिंब संशोधन केंद्र, सोलापूर येथे नियोजित आहे.

